

VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Pala” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postakörnyezeti csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. ktr. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

BÉKESSÉG FÖLDÖN AZ EMBEREKNEK...

Írta: SCHANDL KÁROLY DR. felsőházi tag

Krisztus születése a keresztény világ legnagyobb ünnepe. Karácsony estején kigyulladnak a gyertyák a templomokban s megszólalnak a harangok, hogy éjféli misére hívják a hívőket a családi tűzhely karácsonyfás megelegőből. Élénken zúg fel az orgona s vidáman énekel a nép:

*Dicsőség mennyben az Istennek,
Békeség földön az embernek!*

Különösen hangzik ez a békeség ma, amikor a 2200 millió emberből, akik a földön élnek, 2000 millió háborúban van egy-mással. Harmadik éve tart a háború s épp a mostani karácsony előtt fejlődött ki világháborúvá. Most már mind az öt világrész háborúban van s szárazon, vízen, levegőben, föld alatt és víz alatt folyik az elkeseredett harc.

S mi mégis azt hirdetjük: *Békeség földön az embernek!* Békeséget hirdettünk, nemcsak azért, mert Magyarország sohasem akarta a háborút, de azért is, mert erre a békeségre soha sem volt olyan nagy szüksége a magyar nemzetnek határainkon belül, mint a mostani nagy világháborúban.

Két fronton folyik a háború: külső és belső fronton. A külső front a harcát, mely — Istennek hála — ellenséges területen van, messze határainktól. A belső frontot hátfairánkban belül ma az ithoni küzdelem alkotja. A termelés, közellátás és lelki kintartás ennek a frontnak a fegyverei. Ehhez a küzdelemhez, ennek a frontnak van szüksége a békeségre, mely a karácsonyi énekekben csendül fel.

Az ideai karácsony alkalmából bizony rengeteg városban és még több feluban marad sőtlen a családi tűzhely és a templom, vagy legalább is nem árad ki a házakból és a templomokból a gyertyafény, mert légtalpi elsőtétítés van. A harangok helyett a szíriának szólnak meg egyes városokban, amelyek a bombázó gépek közeledését jelzik. Sok család csak gondolatban küld karácsonyi üdvözlést a harcában lévő apának, fiúknak és testvéreknek. De talán a harcában megmentés legcynaposa fegyverszünet — Krisztus születésének ünnepe, — mint a múlt évben.

Békeséget hirdetünk ithon minden jókaratú embernek. *Mintél mélyebb ithon a béke, annál nagyobb a kötelesség teljesítése és annál előbb lesz*

győzelemmel vége a háborúnak is. Legyen urra közöttünk újra a szeretet, melyet Jézus Krisztus hozott a földre. Ne csak különleg legyen keresztények, hanem szívből és lélekben is. Hagyjunk föl egymás közt a gyűlölködéssel és az ellentétek zűrtásával mert most keresztos háború folyik, ennek győzelem kell végznie, hogy mielőbb jöhessen a végleges, tartós béke a földön.

Testvéreink, akik most jöttek vissza a harcterületről, csodákat mesélnek Krisztus győzelméről. Az Antikrisztus Moszkvában még védekezik, de nem soká. A felszabadult területeken azonban, a hátsz év óta bezárt templomok daádra, a szegény orosz nép zokogva borul a földre, mikor a mi katonáink tábori misé-

jét látja. Ezek és ezek sietnek kereszteltekre a magyar katonák lelkesekhez, akik hátsz év óta keresztosz nélkül éltek. Ez Krisztus győzelmének előjele...

Krisztus példáját figyelve a békeséget munkáljuk ithon, hogy megégyser utól ne érjen bennünket az októberi gyalázat. Most az Antikrisztus ellen megy a harc s ebben mi csak Krisztus fegyvereivel győzhünk. Krisztus hita a szeretet vallása, mely minden gyűlöletet legyőz. Ezt a szeretetet gyűjűk urra családban, községben, városban s akkor eljön újra az idő, mikor elhallgatnak az ágyúk, a szíriának s megszólal az orgona:

„Békeség földön az embernek...”

A Falu-Gazdaszövetség gyermekjátékkészítő tanfolyamának kiállítása Szolnokon

A Falu-Gazdaszövetség szolnoki gyermekjátékkészítő tanfolyamának karácsonyi vásárral egybekötött kiállítását folyó hó 17-én nyitotta meg a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének helyi szervezete. A láthatos tanfolyamon készült tárgyak — népművészeti babák, játékkallatok, raffia-kosarak — a város háza nagyerőmében kerültek bemutatásra, ízesesen elrendezve a MANSZ kézimunka- és szövőtanfolyamának anyagával.

A szépségű, előkelő közönséges élen megjelent vitéz Urbán Gáspár főispán és neje, Alexander Imre alispán és neje, Kerekes Sándor polgármesterhelyettes, a Falusövetség képviselőitelen pedig dr. Szelecses László ügyvezető igazgató, m. kir. gaz-

dasági főtanácsos és Kánya Terézia szakosztályvezető.

A Hísekegyi elmondása után Leveles Kálmáné MANSZ-elnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket és köszönetet mondott a Falusövetségnek a tanfolyam megrendezéséért, majd Kerekes Sándor h. polgármester nagyhatású megnyitói beszéde után dr. Szelecses László ügyvezető igazgató mutatót rá arra, hogy a magyar történelem *hűbértől asszonyainak nyomdokait követik a mai kor leányai s asszonyai akkor, amikor népművészeti hagyományainkat népszerűsítik és hőkínéznek teszik.* A szép ünnepegy befejezése után a megjelent előkelő vendégek Urdi Lenke tanfolyamvezető irányításával megtekintették a kiállítás anyagát.

Fontos ügyek a Szövetkezetek Szövetségének parlamenti szakosztálya előtt

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége parlamenti szakosztálya, amely a szövetkezeti ügy iránt érdeklődő felsőházi tagokat és országgyűlési képviselőket tájékoztat, most tartotta ülését Putnoky Mária m. kir. titkos tanácsos, a képviselőház házagnyának elnökele alatt.

A nagy számban megjelent törvényhozók előtt Putnoky Mária elnöki megnyitójában örömmel emlékezett meg a Delvidék visszatéréséről, anyival is inkább, mivel e területek visszaszátalása szövetkezeti szempontból is nagy örögrapadást jelent. Majd megemlékezett a bol-

gár és magyar szövetkezetek közös bizottságának megalakításáról s végül kiemelte, hogy Szelecses István gróf születésének jubileumán a magyar szövetkezetek is méltón veszik ki részüket, mert a *Legnagyobb Magyarban a szövetkezeti gondolat igazi előfutárát, megteremtőjét tisztelik.*

Azután Schandl Károly dr. az OKH alelnök-vezérigazgatója foglalkozott a törvényhozó összeférhetetlenség kérdésével szövetkezeti szempontból. Rámutatót arra, hogy

a szövetkezeti mozgalom a kisémberek százezeinek kép-

viselője, a legnagyobb gazdasági népmozgalom, amely egyetemes érdekeket szolgál.

Ugyanaz az élv irányítja tehát a szövetkezetek működését, mint a törvényhozó: *tervezettségét s így méltányos kívánása a szövetkezeteknek az, hogy a törvényhozói összeférhetetlenség új jogi szabályozása esetén a törvényhozás ugyanolyan elbánásban részesítse a szövetkezeteket, illetve a szövetkezeti munkában résztvevőket, mint azt eddig az összeférhetetlenségi törvények tették.* Eddigi törvényeknek ugyanis — miként a külföldi országok ideavágyó törvényi intézkedései — nem zárták ki a szövetkezeti élet reprezentánsait a törvényhozásból.

Utána Kánya Ödön dr., egyetemi tanár, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége ügyvezető-alelnöke ismertette az egybegyűlt törvényhozók előtt a szövetkezeti mozgalom jelenlegi állását és időszerű kérdéseit. Előadása után a parlament szakosztálya egyhangúlag arra az álláspontra helyezkedett, hogy

a szövetkezetek érdekképviseleti intézménye: a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége forduljon azaz a kérelem a földművelésügyi miniszterhez, hogy terjessze minél előbb a törvényhozáshoz egy *tejszövetkezeti törvényjavaslatot.*

A nagy érdeklődéssel fogadott előadásokhoz, gróf Somssich László felsőházi tag és Bodnár Sándor országgyűlési képviselő szövegezték hozzá, majd az ülés az elnök zárássával végetért.

Apróságok az 1942-iki esztendőről

Az 1942-iki, közönséges esztendő esztendővel kezdődik és szilveszterre is esztendőkre esik. A farsang január 7-től február 17-ig, 42 napig tart, azonban — bár a bűjt csak aztán következik, — a hathetes farsang alatt nem igen fog megecsömléni az ember a farsangi fánktól...

Az év folyamán előforduló nap- és holdfogyatkozások közül a szeptember 10-én 14 óra 57 perckor kezdődő és 18 óra 21 perckor végződő *rézeseles napfogyatkozás*, valamint a március 9-án 22 óra 28 perckor kezdődő és 3-án 4 óra 15 perckor végződő *teljes holdfogyatkozás*, továbbá az augusztus 26-án 2 óra 3 perckor 7 óra 34 perckor tartó *teljes holdfogyatkozás* lesz nálunk is látható.

Hisvéten (ápr. 5., 6.) és pünkösdön (máj. 24., 25.) kívül több kettős ünnep lesz. Így Gyertyaszentelő Boldogasszony-napja (febr. 2.) hétfőre esik, ugyancsak a hétfőre lesz Péter-Pál-napja (június 29.) szombatba esik Nagy-É Boldogasszony-napja (aug. 15.), Karácsony hármas ünnepe: húsv. nagykarácsony napja péntekre, Szent István vt. napja szombatra esik.

POLITIKA

A képviselőház ülése

A képviselőház december 18-i ülését *Homan* Balint vallás- és közoktatási miniszter vezáró beszéde után, amelyben alaposan megindokolta miért van szükség a zsidó felekezeti elismert voltának megszüntetésére, elfogadta a zsidó vallás jogállásának módosítására vonatkozó törvényjavaslatot.

A ház ezután a karácsonyi ünnepkre való tekintettel, szüneteltetve időre elnapolta üléseit.

A felsőház ülése

A felsőház december 18-iki, majd 19-iki ülésén folytatta a költségvetés vitáit. A 19-iki ülésen a *kiszéllási tárcá* költségvetésére kapcsán elhangzott felszólalásokra válaszul *Cyborj-Bengyel Sándor* közléstári miniszter a beszédeben — amint mondotta: felolvasott tudatában — kijelentette, hogy a közléstári törvény országban baj nem lesz, azonban természetesen, hogy az *elmúlt két esztendő rossz termése és az egyes területek eláztatlan volta miatt takarékoskodni kell*. Bejelentette, hogy

január folyamán az ország egész területén bevezetik a liszt- és kenyérléteket megpézsgatott búzát, hogy 250 gramm jutni kezdjen mindenki számára, a nehézséget munkát végzők pénzénél többet fognak kapni.

Beszámolt róla, hogy a zsváltó-területek bevezetése havi 14 vagonszír megtakarítást jelent. Az országos zsváltó-területi szektor-felekezeti szolgálat az ország és közmunkák szolgálatának megteremtésére. Bejelentette, hogy a miniszter, hogy a eozsntzár előállítására megtörténtek az előkészületek.

Örömmel és elismeréssel állapította meg a miniszter, hogy a mezőgazdaság nem kíván áremelését, de kívánja a mezőgazdasági és ipari árnyakbázisát, am meg is fog történni.

Hangsúlyozta végül, hogy *1942-ig a mezőgazdasági népesség szolgálatának előállítására gondoskodás és minden tere az igazságos elosztás elvének érvényesítése.*

A ház a miniszter felszólalása után a tárcá költségvetését elfogadta.

A *belügyi tárcá* költségvetése kapcsán elhangzott felszólalásokra válaszul *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter válaszolt és hangsúlyozta, hogy a *belügy területén az nyugvókat elsősorban szociális intézkedésekkel kívánja biztosítani*, megszüntetve azokat az okokat, amelyek elégedetlenség keltésére alkalmasak.

A földművelésügyi tárcá vitája során *Bánffy Dániel* báró földművelésügyi miniszter megismertelte a tárcája keretén belül tervezett beruházások ismertetését, majd a felsőház a költségvetést elfogadta.

A felsőház december 20-iki ülését *Szomata* Balint vallás- és közoktatási miniszter nagy beszéddel mondott tárcája költségvetésére kapcsán. A miniszter örömmel számolt be a közoktatási fejlődéséről és a tervezett női leventeintézménnyel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a *női leventék zaldésköréi nevelésben fognak részvenni és természetesen, szíves szívesen, hogy a női leventékintézmények kiképzés előzőszo. A miniszter beszéde után a tárcá költségvetését elfogadták.*

A *honvédelmi tárcá* költségvetésének tárgyalása során elhangzott felszólalások nagy elismeréssel emlekeztek meg a honvédség teljesítményeiről, majd *vitéz Bartha* Károly honvédelmi miniszter szíjjal felhívta a *honvédség* az szegyezte, hogy a *honvédség* az szegyezte *lovaként már olyan árat fizet, hogy a gazdák is megelégedtek számításaitak.*

A *költségvetés tárcánkénti tárgyalását* ezután a felsőház befejezte, elfogadta a költségvetést.

A felsőház ezután a *Délvidék visszaszolgáltatásáról* szóló törvényjavaslatot fogadta el. *Bárdossy László* miniszterelnök az országgyűlésnek jelentőségét mondta meg a nagyszabású és kelles beszéde után.

Hitler vette át a német hadsereg főparancsnokságát

A világháború eseményei

A világháborúvá szélesedett nagyabórú a Tengelyi távolkeleti győzelmek jegyében lépett be a karácsony hetébe. Az amerikai és angol hadiflották *üllyes és atig kiveherhető csapások* árán, az esztendőcédett szolgálatok létesített amerikai és angol támaszpontok egymás után kerülnek japáni kézre;

A legfontosabb távolkeleti erősségek közül Hongkong elesett

és erősen szorongatják Kelet-Gibraltárt; a tengelyi erők súlyos veszteségei nagy megdöbbenést és lehangolást keltenek az angolok szívében. Afrikában az olasz és német csapatok szívesen és keményen állják meg helyüket, ugyanakkor súlyos veszteségeket okozva az angoloknak.

Közel az orosz fronton a német hadak téli szálláskorúba rendezte be a frontot „kiegyenesítve”, azaz a túlságosan előretolt állásokat visszavonja, így ezzel arcvonalat, amennyire lehet, megrövidítse. Ezt a magától értetődő hadászati intézkedést az elsöngyes propaganda — így alkalmi esőkönként a Távolkeleten elszenvedett súlyos veszteség jelentőségét — szovjet győzelemnek íparkodik feltüntetni.

A világháborúnak legjelentősebb eseménye kétségkívül az, hogy

Hitler vezér december 19-i keleteli kiáltványt intézett a német hadsereghez és az SS-katonákhoz. Ebben a történelmi jelentőségű kiáltványban a Führer bejelentette, hogy átveszi a hadsereg vezetését.

A kiáltvány rámutat arra, hogy a nép szabadságáért és a zsidókapitalista érdekekből felidézhető háborús veszedelem megszüntetése érdekében kezdett háború teljósítája és fordulópontja felkötődött. Örömmel mutat rá Hitler arra, hogy *Japánban nagygyaklatmal nyert árrátal és szövetségcsill. Elismereztél emlekeztek meg a keleti hadsereg eddigi teljesítményeiről, hősiességéről és bejelentette, hogy átveszi a hadsereg vezetését.*

GYÖKERES OTTHELLÓK

prima elosztásiúly minőségben, darabonként csak 11 fillér; másodosztályú 8 fillér, azonnali rendelés esetén. Kiszállás barátságos, ismerőséivel, hogy az árában az országban minden pénzért kap mindenfajta szolgálatot. Árjegyzék küld: SZÓLÓUTYVÁNY-GAZDASÁGI Gyöngyös, Postafiók 190

után. A miniszterelnök beszédeben rámutatott arra, hogy

az ország a megnagyobbodott nagyrésztben lelki egyességnek köszönhetően és hangsúlyozta, hogy ezek a *csigcsenek* a megteremtése ma mindennél fontosabb létezője a nemzetnek.

Egyhangú felkérésrel, *ünnepi hangulatban fogadta el a törvényjavaslatot a felsőház.*

A felsőház az OFB. megszüntetéséről, továbbá a törvényhatóságok és községi képviselőtestületek mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokhoz hozzájárulás nélkül történt elfogadása után megkezdte karácsonyi szünetét.

A kiáltvány a következő mondatokkal fejeződik be:

Katonáim! Meg forjatók érteni, hogy szívem egészen a tiétek, hogy akaratom és munkám

367.000 hold zsidóbirtek átengedését rendelték el

A „Magyar Élet Pártterületi”-jének most megjelent naptárcakimutatás közül a 100 katasztrális holdnál nagyobb területű zsidóbirtek zsidóbirtek átengedéséről.

893 ilyen nagyobb zsidóbirtek átengedését rendelték el s a birtekok területe 367.000 hold.

A kimutatás először azokat a nagyobb zsidó birtekokat sorolja fel, amelyek a *Kisalföld* vármegyéjében vannak. A felszólalásból megismerjük néhány ismertebb nevét. *Wortelheimer* Jánosné és társait 170, *Hármos* Aladár dr.-t és nejét 703, *özy*, *Adorján* 188, *Mauthner* Henrik 922, *Mauthner* Zsigmond 381, *özy* *Singer* Lónótt és testvérét 703, *Weiss* Flóra és társait 775, *özy* *Fülöp* 492, *Müller* Adolfot és társait 187, *Ellison* Alfrédné és testvérét 2087 hold átengedésére.

A *Dunántúlon* az átengedésre kötelezett ismertebb nevű zsidó földbirtekosok a következők: *Wortelheimer* Oda és testvére, akiket 250 hold átengedésre köteleztek, *Paizs* Gyulát 40, *Tósszegi* Imréné 498, *Gárdonyi* Pál dr.-t 150, *Madarasi* Becl Lajos dr.-t 148, *Tükör* Richárdot és társait 89, *Zsuzsánki* Imrét és társait 1870, *Mándi* Sámuel 628, *Mándi* Sándort és testvérét 1707, *Mándi* Sándort és társait 1823, *Mándi* Sámuel és társait 1863, *Mándi* Sámuel és társait 190, *Fuchs* Richárdot és nejét 735, báró *Konfeld* Móciót, 1181, *özy*, *Deutch* Mórnétt és társait 233, *Székely* Vilmosné dr.-nétt 278, báró *Guttmann* Lászlónétt és báró *Neumann* Károlynétt dr.-nétt és társait 1759 holdátengedésére.

A *Duna-Tisza* közén az átengedésre kötelezett ismertebb nevű zsidóbirtekosok: *özy* *Mikló* Székelyné és társait 233, *Wortelheimer* Jánosnétt és társait 1280, *Rosenberg* András 216, *Rosenberg* Emilnétt 216, *Rosenberg* Mihály 216, *Rosenberg* Miksa 199, *Rosenberg* Rozália és testvére 216, báró *Hatvany-Deutch*, *Ferenc* 311, *Hirsch* Albertnétt 545, *Strauss* Vilmos dr. és társait 331, *Országh* Sándorné dr.-nétt 259, *Mikló* Pál és társait 901, báró *Schössberger* és társait 1172, *özy* báró *Hatvany*, *Józsefné* 483, *Stein* Emil dr. 192, *Schössberger* Viktor 2979, báró *Schössberger* Viktor és társait 1694, báró *Schössberger* Viktor 682, *Halmi* Deutch Győző és társait 1722, *Drüll* Henrik Gézánétt, 180, báró

Nem gazdaságos a serlés- és baromfi-tenyésztés a törvényben vésett

Rákócseyi bakteriumölő
nével. Kapható és megrendelhető csak AULITSZKY OTTÓ Budapest, VII. Dohány-utca 14. Ház. 2/B. Árk.: Demónial ap. Budapest Árk.: 6/8 11/12 15 5/10 5/10 9/60 11/40 13/80 16/80 Tanúságos prosectus e lap olvasóink nygun!

rendületlenül népem és a ti népektek nagyszátt szolgálja és elhatározási erőm csak az ellenfél megsemmisítésére van. Ez csak a háborúnak győzelmes befejezése. Amít a gondoskodásban és a vezetésben érteket tehetek, katonáim a hadseregben és a fegyveres SS-ben, az meg fog történni. Amít ti értem tehetek és megtereztek, azt is tudom: hűséggel és engedelmességgel követitek engem a *Biztonság* 144. *Mentő* Sándor 152, *Schwab* Sándor 116, *Beer* Henrik örökös 672, *budai Goldberger* Antal Károlyné dr.-nétt 350, *Obányai* Andor és néje 481, *Obányai* Endre 500, *Obányai* József 478, *Eszenyi Zsuzsanna* 429, báró *Groedel* Barnát 641, *Korbuly* Lajosné 391, *Lederer* Ferenc és társait 115, *özy*, *Lederer* Miksánót 101, *özy*, *deror* Miksánót 109, báró *Országh* Emma és Béla 757, *Farkas* Istyánné 794, *Hosznos* Józsefné dr.-nétt és társait 474, *özy* báró *Kohner* Adolfné 494, báró *Kohner* Erzsébet és Éva 1481, báró *Kohner* Jenő és Janka 1346, *Lukács* Antal 179, *Lukács* Antalnétt 299, *Schwab* Gyula 3180, báró eszemli *Weiss* Aladár és néje 160, *Cseleni* *Országh* István 1212, *Gross* András 355, *Rasch* Loránt dr. 236, *Bombberger* Andorné és társait 397, *Montágh* Adolfné 369, *Andri* dr. 369, *Montágh* János 366, *Cseleni* Gyula dr. és örököséi 1007, *Klár* Józsefné és társait 164, *Klár* Józsefné 330, *Hámsori* *Biró* János és társait 235, *Biró* *Samu* 380, *Hámsori* *Biró* János és testvére 622, *Klár* Sándorné 445, *Klár* István 374 holddal.

Az *Eszaki Dombvidéken* az átengedésre kötelezett zsidó földbirtekosok között szerepel többek közt: *Wortelheimer* Oda és testvére, *Paizs* Gyulát 40, *Tósszegi* Imrénétt és társait 498, *Gárdonyi* Pál dr.-t 150, *Madarasi* Becl Lajos dr.-t 148, *Tükör* Richárdot és társait 89, *Zsuzsánki* Imrét és társait 1870, *Mándi* Sámuel 628, *Mándi* Sándort és testvérét 1707, *Mándi* Sándort és társait 1823, *Mándi* Sámuel és társait 1863, *Mándi* Sámuel és társait 190, *Fuchs* Richárdot és nejét 735, báró *Konfeld* Móciót, 1181, *özy*, *Deutch* Mórnétt és társait 233, *Székely* Vilmosné dr.-nétt 278, báró *Guttmann* Lászlónétt és báró *Neumann* Károlynétt dr.-nétt és társait 1759 holdátengedésére.

Az *átengedésre kötelezett zsidó földbirtekosok között szerepel többek közt: Wortelheimer Oda és testvére, Paizs Gyulát 40, Tósszegi Imrénétt és társait 498, Gárdonyi Pál dr.-t 150, Madarasi Becl Lajos dr.-t 148, Tükör Richárdot és társait 89, Zsuzsánki Imrét és társait 1870, Mándi Sámuel 628, Mándi Sándort és testvérét 1707, Mándi Sándort és társait 1823, Mándi Sámuel és társait 1863, Mándi Sámuel és társait 190, Fuchs Richárdot és nejét 735, báró Konfeld Móciót, 1181, özy, Deutch Mórnétt és társait 233, Székely Vilmosné dr.-nétt 278, báró Guttmann Lászlónétt és báró Neumann Károlynétt dr.-nétt és társait 1759 holdátengedésére.*

Az *átengedésre kötelezett zsidó birtekok* tájiszterint megközelítőleg a következők: *Dunaalföld: 27.971 hold; Dunántúl: 73.504 hold; Duna-Tisza közén: 38.146 hold; Tiszántúl: 159.461 hold; Eszaki Dombvidék: 67.950 hold.*

GAZDAÉLET

ERTEKESÍTÉS A TÖKMAGOT

A tökit, amidőn takarmányozásra felhasználjuk, nem szabad elvagni hanem fel kell törni. Ezután rögtön kitelezzük és a magvakat a kocsonyás belső részével együtt dezinfálunk vagy hordóban tisztára mosunk. A megmosott tisztára tökmagot, ponyvára téve megszáritjuk akár napon, akár szellős helyiségben (padlás) néhány napig, különben megpenészedik. Az így nyert tökmagot a két árat felvett a Hungry és a Futura. Az idei 1941-es termés tökmag beváltási ára métermázasánként 100 kg-nál kisebb mennyiség szállítása esetén métermázasánként 42.- pengő, 100-399 kg közöttben mézánként 43.-, 400-5000 kg közöttben mézánként 44.- pengő, 5000 kg-on felül tételeben mézánként 45.- pengő. A tökmagból tehát, amely a leg több helyen még nem ismert, igen tekintélyes mellékterest, jövedelemhez juthat a gazda. Ez azonban nem csupán a gazda érdeke, hanem az országé is. A földművelésügyi miniszter a munkások hirtel fel a gazdák figyelmét arra, hogy milyen fontos mindannyiunk számára a mai háborús időkben az olajosmagvak minél nagyobb mennyiségben előállításának. De ha majd végetérnek a háborús idők, akkor is erősen hozzájárulhat a gazda tökmaggyűjtéséhez és értékesítéséhez az ország megerősödéséhez és a földművelésügyi miniszter azt tökmagot gyűjtünk össze itthon, annál kevesebb külföldi olajosmagvak és olajat kell idegen országokból behoznunk. Ez pedig más országok ellenében nagy előnyt jelent a nemzet gazdasági ellenállás-erőjét és jólétét, mert függetlenné tesszük a külföldi piacoktól.

Olaj dohánymagból. Az OMGE féli gazdálathoz utolsó napján a dohánymagtermelés bizottság előadói ülést tartott. Bethlen Pál főelőnök megnyitotta beszédét, utalva a gyűlésen vitéz Purgly Emil kifejezést adott annak a gazdák kívánságának, hogy a jövőben a dohánymagot megállapított beárterítéssel, ártalmatlan megkezeléssel kell hozni, melyről az előző évi közlés megállapította, hogy a termelő gazdától szabadon dohánymagtermelését ennek megfelelően tudja beállítani. Ismertették a gyűlésen Báth György tanulmányát a virginia dohány termesztéséről, majd Juhász Árpád tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást a dohánymagok olajgyártásáról. Ismertették az előző évi eredményeket. Különös érdeklődést keltett Juhász Árpádnak a termelés módjáról, valamint a maggyűjtésről közölt gyakorlati tapasztalatokhoz nyúzó ismertelése. Kiemelte az előadó, hogy a mai nehéz olajgazdasági viszonyok mellett nagy jelentősége van a dohánymagok olajgyártásának előmozdításának és termelésének, amit minden nehézség nélkül fokozni lehet. Az előadás után a gyűlés úgy döntött, hogy az előadást nyomtatványban is megjelenteti és széles körben fogja terjesztani a dohánymagtermeléséről.

A mohácsi kertmunkás-iskola pályázati hirdetménye. A mohácsi m. kir. kertmunkás-iskola 15 tanuló felvételére pályázatot hirdet. Az iskola célja legelőszörban a gyümölcs-termesztésben, a fanyevésben, faépítésben, a földművelésben, a szőlőtermesztésben, szőlőművelésben és a kertészet egyéb ágiban is olyan gyakorlati kertmunkások kiképzése, akik mint szakmunkások, élfunkások, munkavezetők, esetleg kisebb gyümölcsösökben mint önálló kezelők alkalmazhatók. A kertmunkásiskolák az iskola állandó munkái és mint ilyenek a gyümölcsösben és egyéb üzemekben egész évben átmenetileg felmerülő munkát végezni tartoznak. Lakást, élelmezést, mosást, továbbá ágyművet a kertmunkásiskolában kapnak. Kapnak

széleskörű hávonként 8-1 P (nyolc) munkabéret. Ruházatukról és egyéb szükségleteikről maguk tartoznak gondoskodni. A kiképzés minden év március hó 1-én kezdődik, tartama két év. Az iskolát sikerrel végzett kertmunkásoknak nagyobb gazdaságokban (kertészetekben, gyümölcsösökben) való elhelyezését az iskola vezetősége elősegíti.

Félezer erdőmunkás néhány hónapig még Németországban marad

Az október hó folyamán Erdélyből Németországba szerződött 518 magyarországi erdőmunkás nem jött haza a legutóbbi külföldi munkásokkal, amelyek a magyar mezőgazdasági munkásokat a múlt hét folyamán otthonukba hozták. Ezek a munkások a tavaszi hónapokig Németországban, munkahelyükön maradnak. A m. kir. földművelésügyi miniszter gondoskodásából ezek a munkások továbbra is kapják a „VASÁRNAP”-ot és azon keresztül a szükséges útmutatásokat, tanácsokat és figyelmeztetéseket. Felhívjuk tehát munkástevéinket, hogy ezt a rovatunkat különös figyelemmel kísérjék, hogy fontos közlések el ne kerüljenek figyelmükét.

Szeretettel köszöntjük idegenborszakadt székely testvéreinket: a VASÁRNAP szerkesztőségéhez és kiadóhivatalához

Személyenyek egy németországi magyar munkástevévünk leveléből

A szerkesztőségünkhöz beérkező rengeteg levél közül, a kis lapterjedelem miatt alig-alig mutatjuk meg néha egyetlen-egyét, mint a magyar hazaszeretet és testvéri ragaszkodás gyönyörű példáját. Most Surinás Györgynek Mőglinből, hazaindulás előtt írott leveléből idéznék néhány különösen meleg sort:

— Pár napon belül, nyolc és fél-havi távollét után úrra szeretett hazánk földjére lépünk s úrra viszontlátjuk családunkat. De ezen ki sem felelhető árimunka rennye sem halványíthatja el a „Vasárnap” iránti ragaszkodásunkat. Nem tölözök, amikor azt írjuk, hogy ugyanolyan érzéssel fogadtunk mindenkor a lapot, mintha bármely kedves hozzátartozóktól kaptunk volna hírt, vagy üzenetet.

Most, hogy munkahelyünkön megváltam nem válnok meg a „Vasárnap”-tól is. Ezzel is kifejezésre akarjuk juttatni ragaszkodásunkat a lapot otthon is tovább akarjuk jártni. Kívánjuk, hogy a Mindenható adjon erőt, egész-

seni leveleknek. Pálvácskafára leg-alább négy elemít végezt, leg-alább 18. és legfeljebb 26. éves ifjak. A felvételre vonatkozó és az előírt okmányokkal felszerelt kérvényeket a m. kir. földművelésügyi Miniszterhez címezve, minden év december hó 31-ig erre az iskola vezetőségéhez (Mohács, Horthy Miklós-út 30) benyújtani.

ségért a „Vasárnap” szerkesztőségét minden lagjának és minden olvasójának.

Az eljövendő Újévetendő hozzon sok áldást, bőséget és békeséget a magyar népnek.

Szebb jövőt:

SURINÁS GYÖRGY, EVANYICS JÁNOS, TOMCSENKÁ PÁL, SOCÓ GERGELY és PACSIKA ISTVAN (Ujirász), KERTI SÁNDOR (Nyirabány).

A lapot természetesen — az aláírókat szeretettel köszöntve táborunkban — a megadott címre kérem máris megindítottuk.

ÜZENETENK:

Gazgy József, Gotschdorf. Lapot minden héten megkapjuk, de szót-írt csak akkor küldhetünk, ha egyik hozzátartozóktól beküldi az írást kiadóhivatalunkba. Egy szót-írt ár 4 pengő és 20 fillér portó-költség. Önök onnan nem utalhatnak át pénzt hozzánk, utánvéttel nem küldhetjük, mert nem veszi fel a posta.

GAZDATUDOMÁNY

Szántásunk tavaszak alá!

Régi tapasztalat, hogy kapásnövényeink, de általában minden tavaszi vetési művelési növény sokkal nagyobb és biztosabb termés ad, ha őszi szántásba kerül, mintha csak tavasszal munkáljuk alá a földet.

A miskolci Mezőgazdasági Kamarának ezirányban végzett kezdeményező összehasonlító propaganda kísérletéből kitűnik, hogy az őszi mélyszántásba vetett tavasz-árpa két holdanként közel 2/3 mázával, a tengerie 6 és 1/2 mázával, a répa viszont 3 mázával termelt többet, mint amely azonos viszonyok között csak tavaszi szántásba került elvtársra.

Mivel az őszi mélyszántás rendkívül termékesítő hatású kívül azt is tudjuk, hogy az őszrel mélyen megszántott földre hamarabb tudunk rámenni és így a vetést is előbb tudjuk eszközölni, ma annál döntőbb fontosságú, hogy az egy hét óta kiengedett idő következtében le-

SZÓLÓTELEPTŐK! Nagyedőszad év óta fennálló, állami felügyelet alatt működő teleplérek szőlőültetvényeinek önköltséges felújítását, kiadásait a mezőgazdasági miniszter engedélyezte. A munkások felújításának költségeit az államnak meg kell fizetnie. A munkások felújításának költségeit az államnak meg kell fizetnie. A munkások felújításának költségeit az államnak meg kell fizetnie.

tőve vált őszi mélyszántást a gazdák minden rendelkezésre álló eszközzel folytassák, mert késői kivászádos, vagy általában nem kedvező tavasz esetén hihetetlen kárát fogja vallani a gazda, ha a nap minden óráját és a rendelkezésre álló állati és motoros erőt nélkülözhetetlen őszi mélyszántás elvégzésére fel nem használja. Ezért a miskolci Gazdakamara felhívással fordult kerületi gazdátársadalmához, amelyben az őszi mélyszántás elvégzésének rendkívül fontos volt-tára rámutatott.

A búzázólagveleek kamatszélvényeinek beváltása. A Pénzületi Központ közhírre teszi, hogy a búzázólagveleek folyosított és búzaértékre szőlő költségek törlesztési részleteinek belizetésekor és a búzázólagveleek kamatszélvényeinek beváltásakor 1942 januárjára átzmáris kulesként egy métermázsa búza fejében 30 aranypengő kell alkalmazni.

Igy írunk a magyar gazdák az évek óta beárterítéssel Bakteriumölő: Dornán Gyula, Péterfy Gyula. Miután közértesítünk a magyar beváltás szer, bátran ajánlom mindenkinek. Tisztelettel kérek 1 darab 4 literes bakteriumölő utánvéttel. — Debrecenti Imre, Szentés. Az Öntől hozott bakteriumölő csakugyan megkötött. Kérem postafordultalval 8 liter utánvéttel. — Pöröth János, Perénye. Ertesítem, hogy a határozat szer szeridek kitűntem beváltás. Ennek folytatás kérek 4 liter utánvéttel. — Trástyán Testvérek, Tét. Miután gazdaságunkban a Rákóshelyi Bakteriumölő hatású tapasztaltuk, azért gazdaságunkban a Rákóshelyi bakteriumölő kérek postafordultalval 6 liter utánvéttel küldeni. — És további hasonló többezer levél bizonyítja a bakteriumölő hasznos segrítését a gazdaságban. Felvirágított könyveket postán dímentesen küld: Aultzy Ottó vegyeskereskedő, Budapest, VII., Dohány-u. 84. ft.

Alátétezőszegű törvények, rendletek és elvi jelentőségű határozatok. Schwanner Jenő dr., m. kir. alátétezőszegű főtanácsos az alátétezőszegű törvényeket, rendleteket és elvi jelentőségű határozatokat rendszeres gyűjtésbe adta és az ősszel megjelentetett alkalmán kiadta. A gyűjtőmenny hiánytalanul tartalmazza az összes hatályos alátétezőszegű törvényeket, rendleteket és elvi jelentőségű határozatokat is nagy érdeklődéssel várjuk a megjelentetést. A könyv ára füve 20. kötet 22 P. Megrendelhető: Schwanner Jenő dr., m. kir. alátétezőszegű főtanácsos (Budapest, Báth György-utca).

Szegeden új nevet kapnak a szőlőrdők elnevezett utak. Szeged városi törvényhatóságának kisgyűlésén a Baross-szélesség azt az indítványt terjesztette be, hogy a „Szegedi Gondolat” városához méltóan a szőlőrdők elnevezett utak neveit változtassák meg. A kisgyűlés úgy határozott, hogy az indítványt a kögyűlés elé terjeszti.

A MUNKA

a magyar kisgazdák hetilapja.

Keresetény mezőgazdasági és szövetkezési szemle.

Kiszórolag megőrszadagsági érdekekkel és szakkérdésekkel foglalkozik.

Állandó rovatok:

Gazdálkodás.

Baromfi-tenyésztés.

Szövetkezés.

A Jalu országosa (háziipar, háztartás).

Méhészet. Szőlészet. Kertészet. Hasznos tanácsok.

Hírek. Vasárnapi iskola, stb.

Csak előfizetésben kapható.

Előfizetési díja: egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő.

Megrendelhető: A MUNKA kiadóhivatalnál, Szabadka, Kossuth-utca 5.

Kérjen ingyenes mutatónyomzatot!

Szeress új előfizetőket a VASÁRNAP-nak

KARÁCSONY 1941

KARÁCSONY ÉJSZAKÁJÁN

Karácsony-éjszakán
Szívünk sötét falán
Egy fénylő kép ragyog:
Isteni Kisdéd és
Holdog Pásztorok,
Karácsony-éjszakán...

Karácsony-éjszakán...
Bánat nincsen talán
A csigédet Föld felett:
Testvérekké válnak
A gonosz emberek,
Karácsony-éjszakán

Karácsony-éjszakán
Már nem titkos talány
Élőtűnik az élet:
Krisztus keze hint ránk
Hitet, reménységet,
Karácsony-éjszakán

MAJERSZKY JÁNOS.

A KASZAKÓ

Eva megterítette az asztalt. A terítőn elsimította a ráncokat. Valahogy nem tetszett mégsem, penderült, szebbet, himesét vett elő a ládafiából. Nézegette, musztrálgatta, aztán kicsérelte a terítőt. Karácsony van, így szokták. Kést, kenyeret tett az asztalra. Mosolygott. Régi, szép szokás, úgy hiszi a falusi ember, hogy a kis Jézus betér minden házhöz, ne kelljen sokat keresnie, legyen elől a kenyér, hogy szélesszen. És valóban be is tér mindenkihez, beköltözik az emberi szivékbe, szeretetet hoz, békét, nyugalmat. Az arcokból eltűnik a ború, helyét öröm váltja fel. És ha ilyenkor a kis Jézus helyett az út vándora, szegény kocog az ajtón, az asztalra tett kenyérből, másból jut neki. Ezért terített Eva... Körülötte kicsiny fia settenkedett, lábatlanodott. A karácsonyfát sürgette.

— Édesanyám, mikor jön a kis Jézus?

— Mindjárt, no! Maradnál! A kis gyerek esztult, izgett-mozgott. Hallgatóz. Anyja megsimogatta buksiját, tette tovább a dolgot. A kis szobát meleg járta át. Mégis, valahányszor a szél havat esapott az ablakra, az asszony fázosan vontja össze magát a ruhát. Kívülről lépések hangzottak. Eva rájuk ismert, az öregbikk Berci, az ura tért haza. Karácsonyfa iga suhant, azért járt az erdőn. Le-rázta a havat ruhájáról.

— No, még ilyen karácsony sem volt! Havazik, öklömnny pelyhek esnek...

A kis gyermek eleje lődult, örvendezett.

— Jón már?

— Kicsoda? No, nézd, majdnem elfelejtettem... A kis Jézus jön... persze, hogy jön...

A kis gyermek a zsebében keresgél. Igen, hátha odarakta Jézuska a karácsonyfárayalót. Apján vidám hangulat látszott. Karácsony van, ünnep, az áhitat örömet csókol a lelkére. Ki is tudna mátra gondolni, mint Betlehemre, a jászolra... Eva

még mindig a terítőt simogatta. Valami még hiányzott az asztalról. Kezében volt előbb, most mégsem találja.

— Ej, no, hová is tettem? Nem talalom!

Berci elsimított szeme előtt. Bajuszáról csipegette a jeget.

— Nem talalod? Mit nem találasz?

— A kaszakövet! Amivel kend a kaszaját fente, mikor rendet vágott a búzatáblán.

— Kaszakövet? Persze az is az asztalra való, hogy a kis Jézus megköszörülhesse a kését, nagyobb szellessen a kenyérből... Jó, csak keresd!

Az asszony kulatolt. A kaszakó nem hiányozhatik az asztalról. Mit mondana, aki nem látta ott, hogy a kenyeret sajnálnák a szegénytől. Még az ágy alá is pislantott, hátha odadugta a gyerek. Kikerül tőle, a minap is megtette, hogy beynyalt a mézbe, még bajuszt is festett azzal magának. Dehát, a kaszakó nem méz és mégis eltűnik... No, de ilyet! Rászólt a gyerekre:

— Hová tetted?

A gyermek megszeppent. Apja térdéhez szorult, izgett-mozgott. Valami lovasdi jätékra akarta rávenni olyanformán, hogy ő lesz a huszár, az apja meg a lova. Rá-rápillantott anyjára jelentősen, mosolygósan, hogy hagyja már abba azt a kaszakókeresést, de szőljon az apjának, merthogy lovagolni szeretne. Közben pedig biztatgatón simogatta apja arcát, hogy kedvet csináljon a játékhoz. Néha elhívta, bajuszt szántotta ujjával. Berci felszisszent, nem haragudott, csak kétféle törölte férfias mivoltának díszét, aztán sóhajtott, megadta magát.

— Nem bánom, karácsony van.

Levette ünnepelőjét, odatarotta hátát fiának. A gyermek belesimított apja üstökébe.

— Gyí! Na, gyí!

Végigügettek a szobán. Boldog gyermekkaegás töltötte be a szobát. Eva nézte őket. Pár pislanót elfelejtette a kaszakövetet, Mosolygott, bólintgatót. Félretolta az útból a széket, nehogy feldöntsék. Már lenne Mire üljön le a kis Jézus, ha betér, pedig elfárad, hiszen nagy útát kell bejárnia, országokat, világrészeket. Letörölje a székét, a tisztaság is tartozéka az ünnepnek. A szüblőn megcsörrentek a poharak. Kicsit közelebb talált lovazni hozzá az apa meg a fia. Az asszony felriadt.

— Elég! Nézd már, no, nem hírnak a kedvükkel... Jobb lenne, ha előadnátok azt a kaszakövet!

Berci elfáradt. Leesúsztatva hátáról a gyereket. Szuszogott. Megtörölte homlokát, aztán az asszony felé bókott.

— Kaszakó? Még mindig! Hagyd már abba, no! Majdcsak előlérik. Ha ma nem, akkor holnap!

Eva megnézhetett. Elfordult, potyogtatta a szót.

— Mit? Hogy kaszakó ne legyen az asztalon? Berci, Berci, megver az Isten...

Most már ketten keresték. Tüvéttettek szegét, lyukat. Benéztek minden sarokba. Előke-reült csutora, kulacs, csak éppen a kaszakó nem. A gyerek az asztal körül játszadomott. Babot, tengeriszemeket állított sorba. Ezek a királyok, emezek meg a pásztorok. Betlehembe mennek... Nagyon belemélyed, nem vette észre, mikor anyja belopta a karácsonyfát. Csak akkor pislantott nagyot, mikor az első gyertya lángja fellobbant. De szép... tapsikált.

— Eljött! Hát mégis csak eljött a kis Jézus!

Berci is ráfelelközött a fára. Dió csillogott rajta, meg alma. Egyik gyertya a másik után gyúlt. A falon imbolygó árnyékok jelentek meg. Számár, ökö-re és hasonlók. Eva igazgatót a fán. Fordítottja, must-rálgatta. Végre bólintott.

— Így ni! Szép! A karácsony is, a fája is. Régen is így volt! De szép... nagyon szép.

Megbulbusgatta fiának fejét. Az meg anyjához simult, rácsókol kezére. Berci magára öltötte ünnepelőjét, felett.

— Haragognak.

Az ablak alatt emberek siettek el. Egyik-másik lábát a kerítéshez ütögette, eszímaját a hótól tisztogatta. Bizony, volt is mit taposniok. Utat, árkot betemetett a szél. Oda se neki! Karácsony van, a harangzó hív! Bekopog minden ablakon, bekésséget hirdet. Rásimogat a lelkére, megváltoztatja, kiese-réli a szivüket. A fősvényit adakozóvá teszi, a szegényt, az árva't mennybe emeli... Eva megsürgötte emberét.

— Siess! Még elkései! De akkor nem is lesz mákos patkó holnap!

Berci rányalt szája szélére, szerette a mákos patkót. Cihelődött is, nehogy következnénye legyen a fenevetésnek. Sűrű-re gombolta kabátját, bele-dugta fejét kuszájába.

— Na, jó! Te még addig keresd a kaszakövet, míg meg nem találod.

Az asszony szeme villámlott, szemöldöke szögbe szökkent. Csak egy pillanatra, aztán el-oszlott a ború. Kifőlé figyelt, embere az ablak alatt cfaflott el. Berci is elfelejtette a kaszakövet. Nem ért rá foglalkozni vele, inkább arra gondolt, hogyan kerülgesse a hóbuckákat, mit a szél rakott eléje. A kis ablakokon gyertyafény világott ki, segített utat keresni. Meg-megbóltolt, egyszer kalapja is leperdült a hóba. Lehajlott érte, kereste. A szél tovább szánkó-zott vele, utána loholt. Valaki segített neki s egyszerre hajol-tak le a kalapért. Majdnem öss-zesülőtötték orrukat:

— Ne, te, ne! Te vagy, sógor?

— En volnék! Na, boldog karácsonyt! Itt a kalapod!

— Köszönöm! Neked is sógor...

Odébb láboltak. Láruk alatt ropogott a hó. Egyik a másik eszímajta nyomába lépett. Meg-megálltak, szuszogtak. A templomlámpa megtorpant Berci:

— Te, sógor!

— Mi az no?

— Baj van! Az asszony nem találja a kaszakövet, rajtam keresi. Tudod, aligha lesz mákos-patkó!

— Nem lesz?

— Nem ám! Mert a kis Jézus elvárja, hogy minden az asztal-on legyen, kaszakó... kenyér, kulacs, kés... Az asszony elő-ből nem enged!

A sógor vigasztalta Bercét. Lehet törni is a kalácsból. Meg aztán meg is békül az asszony, hiszen karácsony van. Most az egyszerű a kis Jézus is megboc-sátja ezt a vétket, hiszen neki is sok a dolga, nem ér rá ke-rezni a kaszakókat. Ha vándort küld, vagy más szegényt az aj-tóra, kaphat az a betlehemi ke-nyérből kaszakó nélkül is, any-nyíra ügysem életlen a kés, legfeljebb nagyobb kanyarít.

— Na, látod, erre nem is gon-doltam!

Egészen megvigasztalódott. A templomban még annyit sem gondolt a kaszakó. Lelke messzé járt. Betlehembe, a kis Jézuska jászolában rázogatta a szalmát. Énekel, imádkozott. A szent hangok könnyet is csal-tak a szemébe. Nem szegylete, karácsony van, ilyenkor jól esik, ha az egész év boriját le-mossa a drága nedvesség...

A templomban szorongtak. Berci többször is a zsebéhez ta-pintott, valami nyomásfélét ér-zett azon a tájon. Csodálkozott. Mért is tartja imakönyvét szom-zódjá zsebében, mikor nem ott a helye. Különösen most, mikor a pogány is dicseri az Urat. Áhi-tan nem tördött vele, azt ta-talba merült. Minél többben szo-rongtak körülötte, zsebe táján annál nagyobb nyomást érzett. Különösen a mise végén, mikor az ajtó felé furakodtak az em-be-ber. Hazafelé meg is mon-dotta a sógornak:

Mégsem járja! Az az al-vegi Csima még most is fenn-borítja a fejét. Elő sem vette könyvét... Eretem, mint hoz-zám szorult, hogy döfösi az old-alamat... Pedig karácsony van!

A sógor ráhagyta, még a fe-jével is billentett. Az emberek előttük, utánuk fázosan siettek. A falu középtáján jártak. Szeg-ényes külsejű ház húzódtott a kerítésen túl. Ablaka nem vilá-gított, sötétség ásitott körülé. Gázdaja, ki tudja, merre jár, va-lahol az orosz síkságon csatázik. Még karácsonyfájok sincs az itthonhagyottaknak. Ha volna, gyertyajóktól fényes lenne az ablak. Pedig ide is elszokott jönni a kis Jézus... Tavaly diót, almát vártak. Tőle, most apjuk levelért könyörgnek a gyerekek. Berci elgondolkodott, megállt.

— Szegények! Miért is nin-csen béke, szeretet...

A sógor bizonyított. Elhagy-ták a házat, de meg-megfor-

dultak. Addig-addig tekingettek hátra, míg egyszer Berei a földön találta magát. Szétrugott a hóban.

— Aujnye! Még ez volt hátra! Au, az oldalam!

Feltápaszkodott. A sógor segített. A káravallott ruhájáról veregette a havat, kérdezte, hogy nem esett-e nagyobb hiba a test épületében. Berei megnyugtatta.

— Nem! De azt már megnézem, hogy mi okozott foltot az oldalamon! Még én, megnézem!

A sógor kiváneskődött, a másik meg gombolezott. Berei belenyúlt a zsebébe.

— Megvan!

— Megvan? Micsoda, no?

— A kaszkó. Mostmár tudom, a gyerek lopta a zsebeim, mikor a hátamon nyergelt... Ne, várj!

Elhallgatott. A sógor motvógott valamit, de Berei nem figyelt rá. Lábai mintha földbe gyökereztek volna, nem mozdult. Csak nézett arra a sötét házra, ahol nincsen karácsonyfa, hidas a szoba. Tekintetét a háveg éjje fátra, kis idő múlva kibugyigant szája az szó:

— Sógor! A kaszkó, a kaszkó... a kis Jézus üzent. Gyere, szőljünk be ide a sötét hába, hogy az asszony az asztalra tette a kenyert, meg a kalácsot...

GYUTAY ISTVÁN.

FÉRJSZERZÉS

A gyufafehérvári fejedelmi palota asszonyházában egyik szobájában estébedhez készült a fejedelemasszony. Sok rendelő volt hivatalos aznap a fejedelmi asztalhoz és közöttük nagyon sok ölkelő úr. Fényes, pompás öltözetet vett magára a fejedelemasszony. Udvarlólányai ott sürogtek-forogtak körülötte. Kivéve egyet. Nemes Annát, aki az ablaknál állt és lefelé nézett a kertbe, ahol a vendégarak néhány sétálgatva beszélgetett. Amint az ablaknál állt, egy-egy sóhaj emelte meg kehét. A többi lány kuncogva nevettek rajta.

A fejedelemasszony már majdnem elkészült az öltözök-déssel. Két udvarlólánykájá épp a fátalos koronáját tűzte fel kontyára. Még ezek is elnevettek magukat Nemes Anna sóhajtozására. A fejedelemasszony rájuk szólt:

— Mi az! Mit nevettek? Nem lehetet nem feladni, vagy egyebet mondani, mint a valóságot. Vallani kellett. Szalánézi Erzsébet, Komény János unokahuga válaszolt:

— Nemes Annán mulatunk.

— Mi van vele?

— Sajnálkozik.

— No ugyan, ki van itt a közelben sajnálhivaló?

— A szomorú Bánffy Zsigmond.

— Szomorú? — nyújtotta hosszúra a kérdést a fejedelemasszony.

— Anna annak látja.

A csőrös Basa Druzsina huncut mosollyal kottyantotta ki:

— S igen vigasztalná ökegyelmed, de az se lát, se hall, úgy kóvályog a világban.

A lányök erre még jobban kuncogtak.

A fejedelemasszony is elmosolyodott. Aztán, hogy elkészült az öltözöküddel, kézbe fogta a csipkés keszkenőjét. Ez volt a jel az indulásra. A lányök előlrás szerint sorakoztak a nyomában. Nemes Anna legutóljára. Az egész beszédből, elárulástól nem hallott egy szót sem.

Az ámbituson tüszelettel nyitottak utat nekik az ott járkáló urak. Nagyhangú köszönök szálltak feljükk.

A fejedelemasszony megállt egy-egy csoport mellett és beszélnie elegyedett az urakkal. Bánffy Zsigmond felé is elcsátelt és megszólította:

— No, kegyelmed, hogy, mint van?

Bánffy hajlongva felelt a kitüntető megszólításra.

— Istennek hála, baj nélkül kegyelmes asszony.

— Hát az eladó lányök között szédített-e már kegyelmed?

— Másminemű dolgaim voltak eddig. Birtokátvételt. Egyezkedés. Mostohámmal osztozkodtunk.

A fejedelemasszony megérintette Bánffy karját.

— Azért sokira ne hagyja a fészekrakást. Mindjárt nálunk is elkezdheti a nézelődést. Nálunk is nevelődnek feleségnek valók, s tekintete a mögötte álldogáló lányokra tekintett fitkon.

Bánffy tekintete a lányokra fordult. Bátoratlannul bár, de sorra mustálgatta őket. Mikor Nemes Annára nézett, annak arca kigyult, mint a láng, a szemét meg menekíteni lehunytja. S mikor percek múlva feltekintett, Bánffy még mindig őt nézte.

A fejedelemasszony kedves mosollyal biztatta Bánffyét.

— Ismerkedj velük kegyelmed! Lehet ám sok mindenről beszélni az ön lánykámmal. A legtöbbje még fiatal is tud. Nemesak főzni, varrni, kertészkedni tanítjuk őket. Olyan leveleket írnak, akár egy deák. S egészen halkan még azt mondta: — Hogy könnyebben menjen az ismerkedés, majd táncot rendelünk estébed után.

S úgy történt, amint ígérte. Estébed végeztével kinyitották a szomszósos terem ajtaját. S míg az idősebb urak bor mellett beszélgettek az asztalnál, a fiatalág átvonult a lánchoz. Egy-kettőre elkapkodták az udvarlólányokat a fejedelemasszony előtt.

— Egy kisasszonykát táncba vinnék, ha kapnék, — mondta szeliden.

A fejedelemasszony körül-nézett a lányök csoportjában.

— Egy igen jó táncost adunk kegyelmednek. Meg akarjuk mutatni kegyelmedhez való jóindulatunkat. Nemes Annára intett. — No, Annácska, menj te ökegyelmevel!

Nemes Anna meghajolt a fejedelemasszony előtt, aztán Bánffynak nyújtotta kezét és kéz a kézben mentek a táncolók közé.

A huncut Basa Druzsina mókásan csapta össze kezét.

— No, csakhogy elérte!

A fejedelemasszony pedig, mint ki dolgát jól végezte, elé-

gedetten dült hátra a karos-székben.

— Ot táne után takarodót fújattott.

— Máskorra is kell hagyni! Ugy vonultak az asszonyház felé, mint valami díszmenet. A táncosoknak meg volt engedve, hogy az ajtóig kisérhessék őket.

Bent a lányök körülfogták a fejedelemasszonyt. Mind egy-zerre beszéltek. Nem is hallott ki a sok beszédből a fejedelemasszony egyebet, mint azt az egy sürün ismétlődő szót:

— Kegyelmes! Kegyelmes!

Csöndelt parancsolva emelte fel kezét. Mosolygott.

— Miután egy szót sem érttettem abból, amit mondtatok, menjetek aludni.

— Anna mosolyg! — kiáltott a beállott esöndbe Basa Druzsina.

Mindannyian Nemes Annára néztek.

— Mért ne mosolyogja? — kérdezte a fejedelemasszony.

Szalánézi Erzsike méreszen kibókta.

— Az hát! Amikor a szomorú Bánffy is mosolyog már.

A lányök kuncogva lökdös-ték egymást.

— Csitt! — intette le őket a fejedelemasszony. — Menjetek aludni.

Egymásután járultak kézesokira. Utóljára Nemes Anna hajlott a fejedelemasszony kezé felé. A szemé esupa könny, az ajka vonaglik.

— Na te! — szólt rá megütözve a fejedelemasszony. — Az előbb még jókedved volt. Mi lett?

Marasztalóan fogja meg az elfutni akaró lányka kezét, a többieknek meg int.

— Menjetek!

Mikor kettesben maradtak, egy ujjal maga felé fordítja a szípgöz lányka arcát. Számonkérően kérli.

— Mi történt?

Nemes Anna mosolyog a könnyein keresztül.

— Azt kérde ökegyelme az utolsó tánc alatt, hogy hol önké szülicem. Látogatásukra akar indulni.

A fejedelemasszony mosolyog.

Hamar elhatározza magát ökegyelme. S te mit mondtál?

— Hogy a háromszéki Hid végen leginkább — és belerajti arcát a tenverbe. — Meg hogy szívesen látjuk.

A fejedelemasszony rásimít a sírva-nevető lányka hajára. Dicséri.

— Okosan feleltél, — aztán kegyesen ígéri. — A lakodalmakra én is elmegyek.

AZ UNOKA

Mihály bácsi tanypapaszor volt. Télen-nyáron kinn lakott már hosszú évek óta. Benn a faluban lehetett volna hétvilágra szóló paradés mennyegző, népiünnepély, búcsú, de még kövételválasztás is, az öreg varázslatra sem moccant volna ki a tanypap.

Kinn, az egyványai pusztalakkó, a csész és a csendőjárőrök világkerülöknek neveztek el az öreg. Mihály bácsit is a tanypapra sem moccant volna ki a tanypap.

Kinn, az egyványai pusztalakkó, a csész és a csendőjárőrök világkerülöknek neveztek el az öreg. Mihály bácsit is a tanypapra sem moccant volna ki a tanypap.

A kiköltözése is egy érdekes összekocanásból eredt. Sára, a menyé, egyszer kerekken rápírította, hogy zsugori. Zsugori hát, pedig ügysem fogja a hátán vinni, amilye van...

Ez a súlyos ráfogás szeredást akasztott a vállára és tanypapra idején kiballagatta a falnyára. Azóta itt él — és keserűk körülötte a világ. Nemcsak a tanypap, hanem az egész roppant élet, amiben egy gondolatlan asszonyvadász miatt árva magányosságra ítélte magát. Mert ő nem zsugori és nem is mostoha az unokájához, hanem inkább úgy szereti azt az eleven fiút, mint a legigaziból véré folytatását, — csak éppen nem érejtette meg akkor hirdelen, hogy mi végül kell az iskolahagyott Lajlikának leventesapát-véni és miért kell fapuskát faragtatni Várdi Sándor kerégyártóval?

Hosszú ideig nem is értezte meg. De minden nappal öregesed, lesz az öregember és magából is raján arra, hogy halad a világ. Megbocsájat egy-egy rosszul érthetvezt szót és megbánja a halál ejtett lépéseket, amit ő a faluból a tanypapokhoz big tett, igen, meglán, megért ő megbocsájat, mert napról-napra jobban szonjakja a lelke teljességbe — fejlődő unokáját, hogy a saját virágzó fiatalága jusson eszébe és a jövő, amit az élethe induló legények dudázó karjába adnak át reszkető kezű öregek.

Mihály bácsi pedig nem látta az unokáját, mótja kiköltözött. Annak pedig már kerek öt esztendője. Ide, — mivel ez volt a legkisebbik tanypap, — nem éreztették ki a legényt még nyáron sem — aradni. Ezzel dacoltak, ezzel bosszultak vissza az ő dacolással, az ő remetésgörgött.

Ha szögyen is, de mostanában már az öregember mindig sürfélben és sürfélben könnyezött. Már sokszor el is indult, hogy hazanéz egy napra, vagy csak egy kurta órácsakra is, hogy lássa a megnőtt unokát, a derék legényt, a leventét, a dalját. De csak a nyárfasor szelőlög keocogott el. Onnan mindig visszabotorkált a lába. Ugy érezte, meghalna, mire haza ér. Mert Lajlikának úgy van beiskolázva régtől, hogy ő fukar, zsugori, rossz nagypapa. Azt hitte ilyenkor, hogy sohasem fogja már látni ebben az életben a falut; nem mehet be a saját házába sem és nem imádkozhat a templomban.

Igy teltek a napok. Az öreg hiába várta, az idei aratások sem jött ki a Lajika a tanypapra. Lassan a búbanatos ősz is leereszkedett a hátára. Szántáskor sem mondta neki a fia, a menyé sem üzenté, hogy menjen haza már erre a télre. Más emberfia sem bánta, hogy kihalfőlen reszket benne a lélek. Nem felejtették el a makacsagást. Megszókták, hogy remégetésedik. Így érkeztet el Karásony is. A szeretet ünnepe is árván virradt az öreg.

Réggel hallotta búgni a nagyharagot. A szél hozta ki mindig a hangot. Innen tudta meg, hogy ünnepe van. A harangszó készítette arra, hogy imádkozzon. De annál szomorúbb maradt egész nap. Esté

A hűségéről

és becsületről, amely Magyarország a Tengely melletti újabb hitvallására készítette, sok igaz szót hangzott el, és szilárd vélemény nyilvánult meg a sajtóban a közelet más fórumain. Szépek a szavak helyeslete és vélemények magrévát tette a nemzeti összesség. Most a legilletéke-sebb nyilatkozat hangzott el: Bárdossy László miniszterelnök, aki megállapította, hogy „fildrajzi helyzetünk, gazdasági, kulturális kapcsolataink, az ebből származó természeti adottságok, a közös vesztélyek, a múltban együtt küzdött hurok s általában sorunk annyiszor párhuzamosan alakult fordulatjai a Németbirodalom és Olaszország mellett való állásfoglalásra készítettek.” Igen, ez a tüzetes meghatározás egyben a magyar sors kérdése is. Harcolni az életért, hogy az valóban az is legyen. Nagy barátaink oldalán, akik most ugyanezt teszik, a népek és nemzetek életének kizsákmányolói ellen. Hűség ez, amely egyben belátás is. És becsület, amely a jövőt jelenti.

A jövőt

a közelmúlt szörnyű megpróbáltatásai után. Mert soha elfeledni nem szabad, ami velünk történt. Ha azt elfelednők, nem vagyunk méltók, hogy nemzetnek hívassunk. Állunk mi már a pusztulás országától, megurulóssá állítottak a bitórolókban, itthon pedig csokna testünknek akarták szétmaragolni a lelkiünk gondolatát és szívünk érzését tagadó yűrés-elvtársak. De nem maradunk és hazánk újra gyaragodott, mert Vezérünk akart, aki irányt mutatott és élt jelölt: az or-tantól hős a mi Kormány-és Uruuk, akit követünk. S akiért kérjük a magyarok Istent, hogy tartsa meg nekünk erőben, egészségben, akaratban, Er-zásban és minden gondolatában. Iraz megkönyömbüléssel értesülünk, hogy gyönyörűségese múlo természetű volt. Melységese öröm tölti el bensőnkben. Erezük, hogy szeret bennünket az Isten. Végteleen kegyelme őrzi legfeljettebb kienesünket.

A mezőgazdasági munkásság bakancsellátása

A szegénysorsú mezőgazdasági munkásság lábbeli szükségletének részbeni kielégítésére a közéleti miniszter nagyszabású akciót indított, amelynek eredményeképpen kerekén

15.000 pár bakancsot juttat az arra legjobban rászoruló mezőgazdasági lakosságknak igen mérsékelt áron.

Az akció a jelenlegi nehéz anyaggyártkodási viszonyok mellett a körfeltekintő intézkedések és takarékosági szempontok egész sorát foglalja magában. Ugyanis a közéleti miniszter megvásárolt a honvédelmi kisleltézet, de polgári használatra részben még alkalmas bakancskészletből 20.000 párt. A bakancsok szétosztását a mezőgazdasági kamarák végzik. Ilyen módon biztosítva van az, hogy a rendkívül mérsékelt árú lábbelieket valóban az arra legjobban rászorulóknak kapják.

— Nem értem. — csodálkozik az első — ez nekem egy remek parti? — Dehogy nekem, — feleli dühösen a másik — neki!

— Mennyibe kerülne a fogorvosi kijavítás? Kérli egy falusi ember a fogorvosától. — Százötven pengőbe. — Az nekem igen drága. — Igen ám, — feleli az orvos. — de aztán tud harapni vele. — Harapni majd tudok, — feleli az atyafi. — de ha ilyen sokat fizet, nem lesz mi harapnom!

— Cudar világ ez, pajtás! Az ember nem kap alkalmazást, amíg jó ruhája nincs. — Igen igaz. De jó ruhát sem kap, ha alkalmatossá nincs.

A feleségemnek van egy találma. — Mi az? — Nem csinál semmit és az asztal mégis tele lesz.

A Futura sikerrel szolgálja a mezőgazdasági érdekeit

A „Futura”, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvételvérszolgálatá most tartott, XXII. évi rendes közgyűlése újabb alkalmat nyújtott a Futura munkásságának értékelésére. Az a beszámoló, amelyet vitéz Deményi Béla dr., az intézet alelnök-vezérigazgatója a közgyűlés elé terjesztett, részletes képet nyújt arról, hogy mostan igen fontos és mennyire sokoldalú az a munka, amelyet a Futura az ország és a gazdaság közönség javára és megelégedésére végez.

A Futura ugyanis széleskörű tevékenységet fejt ki a helyföldi értékesítés, a kivitteli forgalom, az ország nyersanyagellátása, a közellátás szolgálatát a jövő évi termelés biztosítása és a keresztény gazdasági élet tovább erősítése terén.

tehat a gazdasági élet legfontosabb munkaterületein. Nagy jelentősége van annak a ténynek, hogy a Futura gazdaságválasztmányain keresztül a legszorosabb és állandó kapcsolatban tartja fenn a gazdaságközönséget, amely elismeréssel és bizalommal viszonyozza a Futurának a mezőgazdasági érdekeit szolgáló munkáját.

A „Futura”, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvételvérszolgálatá Téri Béla ny. XXII. évi rendes közgyűlése tárgyalt a vitéz Darányi Béla dr. alelnök-vezérigazgató által ismertett jelentést, amely rámutat arra, hogy

az elmúlt gazdasági évek úgy mennyiségileg, mint minőségileg gyenge terméshozama, valamint az ország örvendése megnagyobbodása nehéz feladatokat állított a közellátás hátsóagát és azok végrehajtó szervét, a Futurát.

MAGYAR SERTÉSHIZLALÓ ÉS HÚSPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NAGYTÉNYI. Budapest mellett

Budapest székesúváros kezeleében. Telefon: 469-715, 469-784

Az ország legnagyobb 50.000 db. sertés befogadására alkalmas és legkorszerűbben berendezett sertéshizlalo telepe.

Hizlalásra alkalmas sovány sertéseket állandóan vásárolunk.

Idésvényben száraz sertésrtyágt vagontelekekben szállítunk a gazdaságközönség részére.

— Etelle! — Dehogy. Porral. * Kohnék színházba készülnek. Mikor már a kapuban vannak, Kohné néz és a férjére és azt mondja neki. — Csupa szőr az arcod, miért nem borotválkoztál meg? — En borotválkoztam. — mondja Kohn. — Mikort? — Amikor kezdted öltözködni. *

Egy kisvárosi iparos önhibáján kívül igen nagy szegénységben élt. — Az emberek csak úgy adnak, amíg az ember nem forradja el, amint az ember elfogadja, nem adnak. — Nyagolom, szól a férje, — az emberek csak úgy adnak, amíg az ember nem forradja el, amint az ember elfogadja, nem adnak. — Nyagolom, szól a férje, — az emberek csak úgy adnak, amíg az ember nem forradja el, amint az ember elfogadja, nem adnak.

nappnyútválva fekdült le, mint mások. A beretvát az asztalra készítette. Mécesét sem gyújtott. Ahogy ereszkedett a sötét, számadásba kezdett a veszendő élete felül. Készült az utra, — a nagy utra. Már korotázott is a beretva után, amikor valami neszre riadt és arra, hogy gyufaláng fénye csap fel az ágya előtt. Felült. Egy szíp száll legényt látott muga előtt. Nehezen ismerte fel, de ha nem ismerte volna meg, úgyis megtekudta volna, hogy kicsoda, mert megszólalt a legény.

— Jó esté megnyapom! — Mihály bácsinak könny száladt a két öreg szemébe. Aztán egy szívéből szakadt sóhajással a lélkébe gyönyörködte az unokáját, aki azért szokott ki hozza, hogy hazavigye a szentestére.

A felhők közül kibúj a Hold. Az unoka és a reszkető, öreg nagyapa a falu felé ballagott az Hold örök megértést, békességet és szeretetet álmódó sugárjai alatt.

GALL FERENC.

TE VAGY A LEGÉNY

Te vagy a legény most Katonapajtásom. Ki végül vitézkedsz Nagy Orszországon, Bátoraságról példát. Te adsz most minéitünk, Cserfalombos hűsünk, Ragyogó vitézünk...

Mint megbéredt ési, Diadalmas álom, Ugy tűrsz most előre Életben, halálban, Szífttyák maradéka, Mint valaha régen, Megállod a helyed Tízén, sáron, véren...

Nagy népekhez méltó Teani nagy csodákat. Laboral előféd. A vitégsodát, A Volga partjág, Ahogy végigverted, Csillagot érdemelsz, Eggi érdemrendet...

Semmi az a babér Amit én szeretem. Az a csillag, ami Kígyul énefeitem, Villámj a te híred, Vihar a világón, Te vagy a legény most Katonapajtásom...

SZÁMADÓ ERNŐ.

Egy kis mosoly

A tanító megállítja az utcán Mihály bácsit, aki részegen tántorog hazafelé: — Ember, már megint leitta magát! Mikor akar már új, rendeztebb életet kezdeni? — Ahhoz már késő van! — mondja Mihály bácsi. — Ahhoz soha nincs késő! — Ugy? — vdi Mihály bácsi. — akkor hát ráderök még egy kiestt. *

Két jóbarát találkozik az utcán. — Gratulálók, hallom, hogy meg-nősültél. — Igen, — feleli a másik — és még hozzá a parti remek. — Pénzt kaptál? — Azt nem. — Akkor biztosan szép a feleséged. — Sőt esnyára és öreg.

